

יו"ל ע"י מוסדות
שארית ישראל
ווילעדניק בע"ר
קאראסטין
אוקריינא

שארית ישׂראל

דברי תורה
וסיפורים
מרבני
הרה"ק רבי
ישראל
דוב בער
מווילעדניק
זצוק"ל

אור העבודה

פנינים מדברי רבינו בעניני עבודת ה'

אור הפרשה

דברי תורה מרבני על פרשת השבוע

ידוע מאמר הגמרא (גיטין נו.) בן כלבא שבוע, שכל הנכנס לביתו כשהוא רעב ככלב – יוצא כשהוא שבע. לכאורה היה צריך לכתוב בן שבוע כלבא, ועוד מהו הלשון 'כשהוא רעב', ועוד דיוקים הרבה בזה. והפירוש הוא, דהנה ידוע שהצדיק צריך להשפיל את עצמו בהמיצר והדוחק של ישראל, ובבחינתם. וזהו פירוש (שם נו:) 'כל המיצר לישראל', פירוש שהוא מיצר לעצמו בשביל ישראל – אז 'נעשה ראש', אז יכול להיות ראש ומנהיג הדור.

זהו ידוע שהמון עם מכונים בשם 'כלבא' לפעמים, כאשר כתוב בתיקונים (תיקון וכו.) 'צווחין ככלבי הב' וכו', וזהו (סנהדרין צו.) 'פני הדור כפני הכלב', אימתי יכול להיות 'פני הדור', פירוש מנהיג הדור – 'כפני הכלב', שהוא משפיל את עצמו במקום הכלבא, פירוש בבחינתם.

ועל דרך זה אפשר לפרש כאן, 'בן' פירוש הצדיק שהוא נקרא בשם 'כלבא' כשהוא משפיל עצמו במקום הכלבא, אז 'שבוע', יוכל להשביע אותם ברוחניות ובגשמיות. וזהו שכל הנכנס לביתו כשהוא רעב, פירוש הצדיק שמרגיש רעבונם וחסרונם ומשפיל את עצמו בעבורם, אז יוצא כשהוא שבע, יכול להשביע את העולם, ויכול להעלות גם את העולם ביציאתו וד"ל.

(עמוד עח)

'ויקרא אל משה וידבר ה' אליו' (ויקרא א א)

זהו 'ויקרא א' זעירא, כי א' הוא יו"ד למעלה יו"ד למטה וי"ו דאמצעייתא [ראה: זוהר ח"א כו:], היינו מקור הרצון - הוא יו"ד לעילא, ורצונו - הוא בחינת יו"ד למטה, והוא יו"ו - הוא מחבר, הוא עצמותו יתברך בכבודו ובעצמו, שאין שייך עליו שום שם כלל, הוא המחבר שיהיה בתכלית ההשוואה, וזהו 'כי נשגב שמו לבדו' (תהילים קמח ג), כי 'שמו' גימטריא 'רצון', הוא לבדו וד"ל. ועל כן האל"ף הוא זעירא, דלית ביה שום תפיסה.

והנה 'ויקרא' הוא [תיבות] 'וי קרא', היינו כאשר היו"ד שלמטה נעלם מצד פגמי העוונות, ונעלם בחינת כל הרצון לתתאין, מצד שאין גילוי הרצון למטה, ולא נשאר כי אם הוי"ו והיו"ד עילאה, ואז נקרא בשם 'וי', אמנם מצד בחינת משה [לא היה כן אלא] המשיך בנשמת ישראל גם שהיה בבחינת 'וי', להיות נמשך בבחינת 'קרא', בחינת האל"ף זעירא שהוא בחינת הכנעה ושפלות אמיתי, ואז יומשך באמת מבחינת 'למעני למעני אעשה', וד"ל.

(עמוד קמו)

זמני
כניסת
ויציאת
השבת

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
7:25	8:02	7:24	7:06	6:40	6:25	כניסת השבת
8:36	9:14	8:33	8:16	7:41	7:39	יציאת השבת
8:57	9:35	8:52	8:37	8:15	8:18	רבינו תם

'אמר ר' יוחנן אסור לאדם למלא פיו שחוק בעוה"ז, שנאמר: אז ימלא שחוק פינו, אמרו עליו על ריש לקיש שמימיו לא מילא פיו שחוק' וכו' (ברכות לא). ולכאורה קשה הלא ידוע שעצבות הוא מדה גרוע מכל המידות ודומה ממש לעבודה זרה, רק באמת הדרך הנכון כמו ששמעתי ממורי ז"ל, על מאמר 'בכיה תקוע בלבאי מסטרא דא, וחדוה מסטרא דא', ומהו הלשון תקוע, במצפוני הלב, כי באמת לעבודת ה' גופא צריך להיות חדוה תקוע, ובעת חדוה צריך להיות בכיה תקוע במצפוני הלב, והכלל שלא יעמוד הרבה במדה אחת משתי הבחינות הנ"ל, רק שמ"כל עצב יהיה מותר" (משלי יד, כג), היינו השמחה הבאה אחר כך, ואם רואה עצמו בשמחה יעלה את ירושלים על ראש שמחתו.

ובזה יובן גם כן [מה שאמרו ש] אסור לאדם למלא פיו שחוק, היינו מי שהוא מקושר עם החכם יכול להיות בשמחה גם כן וכו'. ונחזור לענינו שזאת העצה היעוצה שאחר המרירות ועצבוננו על עוצם ריחוקו זאת, ישיב אל לבו שבלתי ידח ממנו נדח, ובפרט על ידי התקשרותו לחכם הדור בוודאי אם ירצה יתקן הכל, וזהו עצה עמוקה לפטור מהעצבות, אך שיהיה בכיה וחדוה כנ"ל, כמאמר הכתוב "וגילו ברעדה", והמשכיל יבין.

(עמוד כה)

לש (א)

איסור ליישה נאמר גם בירקות או פירות מרוסקים, ולכן אין ליתן לתוכם שמן או שאר משקה, וכן אין ליתן מיונו לתוך רסק ירקות ולערבו.

אבל אם הכינו את הסלט מערב שבת, ובשבת הוא רואה שהשמן צף מעל הירקות מותר לערב את השמן, ואין בזה משום ליישה.

מותר לערב בשבת מיונו וחומץ בסלט תפו"א, כיון שאינם חתוכים דק דק.

אין להכין בשבת טחינה, משום שכשנותן מים לטחינה הגולמית הרי הוא עושה כעין עיסה ובלילה עבה.

אם הכין את סלט הטחינה בערב שבת מותר להוסיף מים בשבת ולערבו, כיון שהוספת המים רק מדללת את העיסה, אבל אם לא נתערב היטב בערב שבת ובא להוסיף בשבת מים ולערבו – אסור, משום שגיבול זה גורם לחלקי העיסה להידבק היטב.

אסור להכין ג'לי בשבת, משום איסור ליישה ואיסור נולד. כמו כן אין להכין פודינג בבליילה עבה.

יום ד' י"א ניסן – רבינו משה בן נחמן (הרמב"ן) זצ"ל

הגה"ק ר' ישעיה הלוי ב"ר אברהם הורוביץ (השל"ה הק') זצ"ל

יום ה' י"ב ניסן - הרה"ק ר' שלמה זלמינא מראשקוב בהרה"ק ר' יוסף זצ"ל

יום ו' י"ג ניסן - רבינו יוסף קארו (הבית יוסף) ב"ר אפרים זצ"ל

רבינו משה אלשיך (האלשיך הק') ב"ר חיים זצ"ל

הרה"ק ר' מנחם מנדל מליובאוויטש (הצמח צדק) בהרה"ק ר' שלום שכנא זצ"ל

הרה"ק ר' יואל משאין בהרה"ק ר' חיים מסטאנוב זצ"ל

הרה"ק ר' יעקב מנובומינסק בהרה"ק ר' נחום מרדכי זצ"ל

יום שבת קודש ז' ניסן - הרה"ק ר' יצחק מדרוהוביטש בהרה"ק ר' יוסף זצ"ל

יום א' ח' ניסן – הרה"ק ר' מרדכי מנעשכין ב"ר רב בער מטולטשין זצ"ל

יום ב' ט' ניסן – הרה"ק ר' צבי המגיד מראטנע ב"ר דוד זצ"ל

הרה"ק ר' חיים מאיר מוויזניץ בהרה"ק ר' ישראל זצ"ל

יום בהיר אחד ארז מויש'לה את חפציו והודיע לאמו על החלטתו. האם השבורה והנדהמת פרצה בבכי מר, אך הנער היה איתן בהחלטתו. "אל תבייש את אבא עליו השלום", הדהדה זעקת האם אחרי הבן המתרחק...

הנער הגיע אל העיר הגדולה. בתוך זמן קצר ביותר התפרסם שמו בקרב חוגי המוסיקה בעיר, והנער הזר היה ל"כוכב". מכל קצות העיר נהרו אנשים כדי לחזות בנער הפלא, בעל קול הכינור, שהופעתו הרעישה את העיר. אך מאחורי הפאר וההדר, נשאר מויש'לה יהודי מיוסר. מצפוננו לא נתן לו מנוח. בלילות היה מופיע בחלומותיו האב הדואב, ומפיל את תחנוניו לפניו שישוב מדרכו הנלוזה.

היה זה ערב אחד. ערב שבו היה אמור מויש'לה להופיע בהופעה גדולה ומיוחדת. האולם הענק היה מלא וגדוש מעריצים משולהבים. התזמורת פצחה בנעימה שקטה, והכול ציפו לזמר המופלא שיעלה על הבימה ויצטרף אליה בשירתו.

מויש'לה עמד על הבימה שחוח קמעה. ראשו היה מושפל ועיניו הביטו נכחו. גם בקבוק המשקה החריף שנטל באותו יום כדי לסלק את ייסורי מצפוננו לא הועיל.

מחשבותיו נשאוהו הרחק. אל ימי לימודיו ב'חדר'. אל החזרות אצל חזן העיירה. והנה הוא רואה את עצמו אצל הרבי הקדוש מטאלנא. החזן מזמינו לגשת ולשיר 'כבקרת', אך הוא חומד לו לצון ושר דווקא 'הבן יקיר'.

והרבי מבקשו לשיר בשנית ובשלישית את הניגון...

בעודו שקוע בשרעפיו סימן לו המנצח לפצוח בשירתו. הכול התבלבל במוחו. הוא שכח היכן הוא נמצא, נדמה היה לו שהוא עומד מול הרבי. מבלי-משים פצח בשירה אדירה: "הבן יקיר לי אפרים".

הקהל נדהם. התזמורת פסקה מנגינתה. לא חלפו רגעים ספורים וקריאות לעג נועמות החלו להישמע. אך מויש'לה לא ראה ולא שמע מאומה. קולו הסתלסל: "רחם ארחמנו נאום ה'".

המנצח קרב אליו סמוק פנים ונהם באוזנו: "ברח מכאן, אם חייד יקרים לך". בצעדים כושלים שירך הבחור את רגליו מן הבימה והסתלק מבעד לדלת האחורית. כל עוד רוחו בו ברח מעיר החטאים. ימים ולילות הלך, מבלי דעת לאן. ובעודו בורח, ברח גם מדרך השקר והזיוף וממעשיו הרעים שבהם שקע כמשך שנים רבות.

היה זה בשבת אחת בעת רעווא דרעוין בזמן הסעודה השלישית בבית-מדרשו של הצדיק רבי דוד מטאלנא. אל בית-המדרש נכנס צעיר קרוע ובלוי, עיניו אדומות ופניו נפולות. היה זה מויש'לה בעל-התשובה.

בעיירה טאלנא היה ידוע ר' יענקל כבעל תפילה מפורסם, מחונן בקול נעים וערב, וגם חסיד בכל נימי נפשו, ומסתופף אצל הרה"ק רבי דוד מטאלנא זיע"א. תפילתו עשויה הייתה להפשיר מקרירותו גם לב-אבן. הוא ניחן בקול ערב ועמוק, ובעיקר ברגש שהרעיד את הלבבות. במיוחד מפליא היה בתפילתו אצל רבו הקדוש, אליו היה נוסע מדי שנה לימים הנוראים. שם, בדבקות עצומה ובלב לוחט, הייתה משתפכת תפילתו וגורמת נחת-רוח עילאית לרבו.

צעיר לימים היה ר' יענקל כאשר חלה בדלקת-ריאות קשה. המחלה התישה את כוחותיו, אך כשקרבו הימים הנוראים ניסה בכל זאת להכין את עצמו לקראת תפילתו אצל הרבי. יושב היה ומסלסל בקול שבור "הבן יקיר לי אפרים". אך באותה שנה כבר לא הגיע אל הרבי. ימים מספר לפני ראש-השנה נפטר והניח בן קטן, מויש'לה שמו. הכול כינהו "בעל קול הכינור". כילד פעוט היה יושב ומאזין למנגינותיו של אביו וקולט אותן בדייקנות מפליאה. שובב לא-קטן היה הילד. מלא מרץ ורוח-נעורים.

המבוגרים לא פסקו מלייסר את היתום הקטן בדברי תוכחה, אך הדבר לא מנע ממנו לעשות מדי פעם מעשי קונדס שונים ומשונים. מאמצו העיקרי היה חזן העיירה. למרות משובותיו ותעלוליו, לא היה החזן יכול לוותר על קולו המופלא של הילד הצעיר, וצירף אותו למקהלתו. בפרוס הימים הנוראים, כשנסעו החזן ומקהלתו לטאלנא, נסע עימם גם מויש'לה. תפקיד הסולן יועד לו, כדבר המובן מאליו.

בעמדם לפני הרבי, נרגשים ויראים, סימן החזן למויש'לה לפצוח בניגון החדש שהולחן במיוחד לימים הנוראים – "כבקרת רועה עדרו". מויש'לה פסע בטוחות, נעמד ופתח ב... "הבן יקיר לי אפרים". החזן נדהם. ניסה 'להזכיר' לילד כי הקטע הוא "כבקרת", אך מויש'לה ליכסן אליו מבט מיתמם, עצם את עיניו והמשיך בשירת "הבן יקיר", אותו ניגון שהלחין אביו בימיו האחרונים.

החזן רתח מזעם, אך כאשר סיים מויש'לה לשיר, פנה אליו הרבי וביקשו לחזור על הניגון. עצם הרבי את עיניו והאזין בדבקות עצומה לשירת הילד. כשסיים, ביקשו לחזור על הניגון בשלישית. עיניו של הרבי היו רטובות מדמעות. הוא הביט במויש'לה במבט חודר ואמר: "יהי רצון שבזכות נגינתך השמימית, ייצאו מפידך אך ורק ניגוני-קודש ושלא תילכד בפח-יוקשים".

חלפו הימים והשנים. ברחוב היהודי השתוללה מלחמת תרבות – אנשי ההשכלה מזה ויראי-ה' מזה. המשכילים שמו עינם בנער הפיקח ובעל הקול המופלא. הם פרשו לפניו את הטוב הגדול הצפוי לו אם ייצא מן העיירה היהודית אל העולם הגדול.

'דער וואס זעט נאר אנכאפן מיין קלאמקע – זעט געהאלפן זיין'
[מי שרק יגע בידית דלתי יוושע]

הוציא רבינו כמה זרדים מן המטאטא ונתנם לאשה, ואמר לה: שובי אל ביתך ובשלי במים את הזרדים האלו, שתי את המים וכך תיוושעי בבנים בעז"ה. לקחה האשה את הזרדים וחזרה אל ביתה בשמחה וטוב לבב.

בבואה אל ביתה שאל אותה בעלה מה הייתה תשובת רבינו. האשה השיבה לו דברים כהווייתם. לשמע הדברים וכראותו את הזרדים פרץ בצחוק אדיר, והגיב לתשובת רבינו בלעג וזלזול גדול. ואף ברוב כעסו חטף את הזרדים מידיה והשליכם החוצה מבעד לחלון.

השכנים, ששמעו את סיפורה של האשה ואת קולות המריבה, היו גם כן חשוכי בנים. מה עשו, אספו את הזרדים הזרוקים ברחוב ובישלו אותם במים כדברי רבינו. האשה שתתה את המים, ואכן לתקופת השנה נפקדה למזל טוב.

כשהגיעה השמועה לבעל שזלזל בדברי רבינו, נתחרט מאוד מאוד על שלא ציית לעצת רבינו, והחליט לנסוע בעצמו לוויילעדניק לבקש את ברכת רבינו שיוושע בבנים.

בבואו לבית רבינו עשה עצמו כאיש זר ובלתי ידוע, אבל רבינו הכירו מיד, ובטרם פצה הלה את פיו אמר לו רבינו: עתה אינני יכול לעזור לך במאומה. נתתי לך בנים, ואתה השלכת אותם ארצה. אין אחד שאשם בדבר אלא אתה בעצמך.

בעיר טשאנדאוו התגורר אדון נכרי שמשל על כל האזור, וכבר עברו שנים מעטות לאחר נישואיו ולא זכה לפרי בטן. יום אחד הגיע אל רעייתו האדונית שמעו של רבינו זי"ע, שהוא פועל ישועות ופוקד עקריות.

מיד שלחה אליו את המוכסן היהודי שיבקש מרבינו שיברך אותה בבנים, והוסיפה, שאם תתקיים ברכת רבינו, תיטיב ליהודים המתגוררים בעיר ובכפרים הסמוכים.

בא המוכסן אל רבינו ושח לו את דברי האדונית. אמר לו רבינו, אם בדבר זה תלויה טובתם של יהודי הסביבה – הרינו מברך אותה בבנים בעז"ה. כמובן שכבשתח רבינו כן היה, לא חלפה שנה והאדונית נפקדה בבת, והיא לא שכחה להיטיב ליהודי הסביבה וגמלה להם טובות רבות.

פעם ביקר רבינו זי"ע בז'יטומיר, ובאותה תקופה השתוללה שם מגיפה נוראה רח"ל, ואנשי העיר צרו אל אכסניית רבינו בבקשת עזרה ותושיה. רבינו לא היה יכול להתמודד מול צעקות אנשי העיר והוכרח לצאת מן העיר, ולכן נסע אל העיירה הסמוכה 'סקאלע-ווגירע'.

למוכסן העיירה היה בן כבן ארבע שנים שסבל ממחלת משונה שמחמתה לא יכול היה להירדם, ובלילות היה זועק ללא הרף. ביקש המוכסן מרבינו סגולה למחלת הילד. רבינו ציווה עליו שיקח פיסת צמר גפן נקיה ויטבילנה בשמן זית זך, ויכניסנה לתוך אוזן הבן.

האב מילא בדיוקנות אחר הוראותיו של רבינו, ואכן, מיד בלילה זו נרדם הילד לראשונה מיד, וישן במשך שלושים ושנים שעות רצופות, ואז, באמצע שינתו התגלגלה מתוך אוזנו פקעת תולעים. הילד התעורר, ושוב לא זעק עוד בלילות.

לשמחתו של המוכסן לא היה גבול, ומיד אץ רץ אל רבינו להודות לו ההצלה המופלאה, אולם רבינו גער בו בנויפה: מדוע היית צריך לספר לי זאת? עתה חוששני מעין רעה.

רבינו חזר לביתו נאוה קודש בוויילעדניק, וכעבור זמן קצר חזרה מחלתו המשונה של הבן, ושוב החל לסבול מנדודי שינה, ושוב נשמעו זעקותיו בלילות. ההורים ניסו שוב את הסגולה של רבינו, אולם הפעם הסגולה לא הועילה.

כעבור כמה ימים שמע המוכסן כי הרה"ק המגיד מטשערנוביל עובר בדרכו ליד העיירה, מיד רץ אליו המוכסן וסיפר לו את כל הקורות איתו, על מחלת הבן וסגולת רבינו שהועילה בשעתה ועתה אינה מעלה ארוכה לבן הסובל.

השיב לו הרה"ק המגיד מטשערנוביל בלשון זו: הרבי מוויילעדניק הורה לך לעשות סגולה זו בשעתו, ועתה אני מצוה לך לעשות סגולה זו בשנית! צייתו ההורים לדברי הצדיק, וחזרו לעשות את הסגולה, ועתה הועילה היא לילד וריפאה אותו לכל ימי חייו.

סיפר החסיד רבי משה כורך-ספרים: פעם באה אשה חשוכת בנים מליטא אל רבינו זי"ע, ונפשה בשאלתה: כבר זמן זמנים טובא שהיא מצפה להיוושע בזרע של קיימא, ועדיין לא זכתה להיפקד.

להצטרפות לרשימת התפוצה, ושליחת דברי תורה או סיפורים מרבינו הק' ניתן לפנות לכתובת sheiris2022@gmail.com